

PROVINCIES knooppunten voor duurzame ontwikkeling

Achtergrond en resultaten Provinciale Duurzaamheidsmeter 2010

"De provincies vormen de schakel tussen de gemeenten en het Rijk en worden daarom het middenbestuur genoemd. Ze voeren simpel gezegd de taken uit die voor gemeenten te groot zijn en voor het Rijk te klein. De provincies werken veel samen met de andere overheden (Rijk, gemeenten en waterschappen) en met bedrijven en maatschappelijke organisaties." www.provincies.nl

Provinciale Duurzaamheidsmeter

De Provinciale Duurzaamheidsmeter biedt inzicht in welke ambities en initiatieven een provincie heeft op het gebied van duurzame ontwikkeling. Het instrument is in 2010 ontwikkeld, in navolging op het succes van de 10-jarige Lokale Duurzaamheidsmeter.

Het hart van de Provinciale Duurzaamheidsmeter bestaat uit vier vragenlijsten. Deze zijn geënt op de drie dimensies van duurzame ontwikkeling: **People**, **Planet** en **Profit** waaraan een vierde nieuwe institutionele dimensie toegevoegd is: **Proces**.

De vragen, resultaten en achtergronden zijn voor iedereen toegankelijk via www.duurzaamheidsmeter.nl

Denk mondiaal, handel lokaal en ook regionaal

De Provinciale Duurzaamheidsmeter is, net als zijn lokale voorganger, gebouwd op de fundamenten van de Agenda voor de 21^e eeuw, opgesteld tijdens de eerste VN-conferentie over Milieu en Ontwikkeling in de Rio de Janeiro in 1992. De inhoud en het belang van duurzame ontwikkeling wereldwijd zijn in 2002 tijdens de tweede wereldtop in Johannesburg (Rio + 10) nog eens bekrachtigd. In 2012 zal de derde wereldtop over de mondiale duurzaamheidsagenda plaatsvinden, wederom in Rio de Janeiro (Rio + 20).

Duurzame ontwikkeling: *"een ontwikkeling die voorziet in de behoeften van de huidige generatie, zonder dat daarmee de behoeften van toekomstige generaties, zowel hier als in andere delen van de wereld, in gevaar worden gebracht"*. (Brundtland, 1987)

Internationale agenda's en afspraken zijn en blijven niet meer dan woorden en papieren tijgers als deze vervolgens niet worden doorvertaald naar nationaal, regionaal en lokaal beleid.

"Het streven naar welvaart door het individu valt lang niet altijd samen met het streven naar lokale of mondiale duurzame ontwikkeling. In het beginsel ligt hier een belangrijke rechtvaardiging voor een actief duurzaamheidsbeleid door de overheid." (Monitor Duurzaam Nederland 2009, p. 202).

De Provinciale Duurzaamheidsmeter kijkt naar hoe provincies duurzaamheid vertalen naar regionaal beleid en acties. Daarbij wordt expliciet ook gekeken of er aandacht is voor de internationale dimensie van duurzame ontwikkelingen: wordt er rekening gehouden met effecten van het eigen handelen hier én elders in de wereld? In hoeverre grijpt men kansen aan om een positieve bijdrage te leveren aan duurzame ontwikkeling in internationale context?

Duurzaamheid begint bij transparantie en praktische handvatten

De Provinciale Duurzaamheidsmeter is vooral bedoeld als inspiratiebron voor een ieder die er belang aan hecht dat duurzaamheid concreet en structureel op de politieke agenda staat. Voor bestuurders en ambtenaren, de verschillende politieke partijen en uiteraard de kiezer die op 2 maart 2011 weer mag gaan stemmen. Provincies leveren zelf de gegevens aan en kunnen deze zo nodig actualiseren.

'Duurzaamheid is zo langzamerhand een soort containerbegrip geworden en de Duurzaamheidsmeter helpt om duurzaamheid beter verifieerbaar en controleerbaar te maken'.

Gedeputeerde Kersten van de provincie Limburg, Klimaatmagazine november 2010

P+: People, Planet, Profit en Proces

De Provinciale Duurzaamheidsmeter is schematisch als volgt opgebouwd:

Proces		
<p>De 'P' van 'Proces' staat eveneens voor 'Planning' en 'Politics'.</p> <p>Deze vierde dimensie benadrukt het belang van een integrale benadering om zorg te dragen voor duurzame ontwikkelingen. Het gaat om de institutionalisering en internalisering van duurzaamheid binnen de kernprocessen van de provincie.</p>		
<p>People</p> <p>De 'P' van 'People' staat eveneens voor 'Participatie'.</p> <p>Een duurzame samenleving heeft gemeenschapsgevoel nodig, waarbij burgers zich betrokken voelen bij wat er gebeurt in hun samenleving, in de wereld en met hun medeburgers.</p> <p>Belangrijk is dat het toekomstbeeld van duurzame ontwikkeling breed gedragen wordt en dat niemand zich buitengesloten voelt.</p> <p>De zorg voor het sociale en menselijk kapitaal staat hier centraal.</p>	<p>Planet</p> <p>De 'P' van 'Planet' staat ook voor 'Preserve' (behoud) of 'Perspectief'.</p> <p>De nadruk ligt hier op een goed gebruik en beheer van natuurlijke hulpbronnen, van de producten en diensten die de natuur schenkt.</p> <p>Provincies hebben een belangrijke taak in het beheer, de bescherming en zo nodig versterking van het natuurlijk kapitaal binnen hun grenzen.</p> <p>In bredere zin gaat het om onze planeet leefbaar te houden voor toekomstige generaties.</p>	<p>Profit</p> <p>De 'P' van 'Profit' staat ook voor 'Progress' en 'Prosperity', vooruitgang en welvaart.</p> <p>Economische ontwikkeling gaat over productie, werkgelegenheid, efficiëntie en rendement. Een ondernemer zal in zijn bedrijfsvoering en keuzes voor investeringen altijd de balans opmaken tussen kosten en baten.</p> <p>Een maatschappelijk verantwoord of duurzaam ondernemer, neemt in zijn besluitvorming ook de milieu- en sociale aspecten mee (maatschappelijke kosten en baten).</p>
<i>Subthema's People:</i>	<i>Subthema's Planet:</i>	<i>Subthema's Profit:</i>
Maatschappelijke participatie	Klimaat & energie	Eigen bedrijfsvoering
Sociaal beleid	Natuur & milieu	Duurzaam ondernemen / MVO
Globalisering	Waterbeheer	Mobiliteit

Scores

De resultaten zijn een weergave van de vragenlijsten zoals ingevuld, en zo nodig geactualiseerd, door de provincies. De scores zijn gebaseerd op de volgende logica:

Een positief antwoord op een hoofdvraag (beleidsniveau) wordt met minimaal twee punten gewaardeerd.

Een positief antwoord op een subvraag (uitvoeringsniveau) wordt in principe met 1 punt gewaardeerd.

Vragen waaruit blijkt dat een provincie de lat hoog legt (ambitieniveau) worden gewaardeerd met een extra punt.

Daarnaast wordt er per subthema de mogelijkheid geboden om aan de hand van argumenten en concrete voorbeelden extra bonuspunten voor te stellen met een maximum van 5. In het volgende schema staan de maximale scores per lijst weergegeven:

	<i>Proces</i>	<i>People</i>	<i>Planet</i>	<i>Profit</i>	<i>Totaal</i>
Vragenlijsten	20	55	75	75	225
Bonuspunten (max)	5	15	15	15	50
<i>Totaal</i>	25	70	90	90	275

RESULTATEN

Algemene indruk: provincies scoren hoog

In onderstaande grafiek is in één oogopslag te zien hoe verschillende provincies ten opzichte van elkaar scoren.

provincie	proces in %	people in %	planet in %	profit in %	totaalscore	%	bonus
Friesland					165	73,0	
Groningen					159	70,4	18
Limburg					190	84,1	
Noord-Brabant					167	73,9	9
Noord-Holland					146	64,6	23
Overijssel					139	61,5	2
Zeeland					164	72,6	

Duurzaamheid staat bij alle deelnemende provincies duidelijk op de agenda. Dit blijkt uit het feit dat alle deelnemers een voldoende scoren en de meesten ruim voldoende. Via de mogelijkheid bonuspunten toe te kennen, komt een grotere diversiteit aan inspanningen naar voren. In de bijlage een overzicht van de totaalscores van de provincies die in 2010 de vragenlijsten hebben ingevuld en de activiteiten die ze voor bonuspunten naar voren brachten.

Toppers

Alleen deelname aan de Provinciale Duurzaamheidsmeter verdient al alle lof. Op deze manier biedt een provincie haar inwoners, politici, collega's en andere geïnteresseerden de kans om zich te informeren over wat er zich op provinciaal niveau afspeelt.

De allereerste Provinciale Duurzaamheidsmeting wordt aangevoerd door de provincie **Limburg**. Deze provincie kon op alle vragenlijsten meer dan 80% van de vragen met 'ja' beantwoorden. Ook op de aparte vragenlijsten Planet, Profit en Proces had zij de beste score.

Gedeputeerde Kersten van de provincie Limburg ontvangt transparante 'duurzaamheidsmeter' uit handen van Ronald Kohnen, directeur COS Limburg.

Een bijzonder vermelding verdient de provincie **Friesland**. Deze provincie kon ruim 85% van vragen in de lijst People met 'ja' beantwoorden en had daarmee de hoogste score op deze lijst.

Op de volgende pagina's wordt dieper ingegaan op de resultaten op basis van de vier pijlers People, Planet, Profit en Proces.

People

Maatschappelijke participatie, sociaal beleid en globalisering

Gemeenten zijn voor burgers het eerste loket voor de overheid, provincies besturen meer op afstand. Dit zie je terug in het feit dat aardig wat vragen met betrekking tot het bevorderen van burgerparticipatie met 'nee' werden beantwoord. Dat neemt niet weg dat ook de provincie een democratisch gekozen bestuurslaag is en er dus belang bij heeft om maatschappelijk draagvlak te genereren en te behouden voor politieke besluiten.

Met betrekking tot sociaal beleid heeft de provincie vooral een tweede lijn functie: het ondersteunen van gemeenten en maatschappelijke organisaties waardoor een goed en dekkend netwerk bestaat om sociale belangen te borgen. Verder wordt de bescherming van het cultureel en historisch erfgoed duidelijk gezien als een belangrijke taak. Vragen die meer gericht zijn op het bevorderen van mondiaal burgerschap leverden daarentegen veel discussie op. Provincies onderschrijven wel de millenniumdoelen en stimuleren samenwerking over grenzen, maar doen zelf niet of nauwelijks mee aan 'peer-to-peer' kennisoverdracht ter versterking van regionaal bestuur in ontwikkelings- of zogeheten transitielanden.

De vragenlijst People riep nogal wat vragen op, in enkele gevallen zelfs weerstand en reden om niet aan deze eerste campagne deel te nemen. Dit heeft alles te maken met de huidige discussies rond de positie en kerntaken van de provincie. Vooral in de provincies rond de Randstad had men er moeite mee. In deze zin is het des te opvallender hoe goed de deelnemende provincies in het algemeen op deze vragenlijst scoren.

'Burgers de mogelijkheid bieden om te participeren in de maatschappij, hoort bij mijn opvatting van wat een overheid moet doen. De kerntakendiscussie mag niet leiden tot een soort machineachtige ontwikkeling van het middenbestuur. Wij zijn voor de inwoners van Friesland, daar zijn we ook van en dat willen we ook blijven.' Gedeputeerde Konst van Friesland, Klimaatmagazine 11-2010

Het komt ons voor dat in het noorden en zuiden van het land anders gekeken wordt naar de rol van de provincie dan in het centrale deel van het land waar de Randstad een grote invloed heeft.

Planet

Klimaat & Energie, Natuur & Milieu en Waterbeheer

Het klimaatakkoord dat de provincies in 2009 met het Rijk hebben ondertekend zet duidelijk zoden aan de dijk. Er wordt in alle provincies hard gewerkt om de CO₂-uitstoot terug te dringen en het gebruik van duurzame energie te bevorderen. Zeeland, Noord-Holland, Friesland en Groningen hebben zelfs de ambitie neergelegd om op afzienbare termijn klimaatneutraal te zijn.

Om de realisatie van deze ambities te ondersteunen is in Noord-Holland het CO₂-servicepunt opgericht. Wat betreft resultaatmeting in de vorm van monitoren van CO₂-uitstoot geven alle provincies aan dat hier nog een uitdaging ligt.

Provincies hebben een belangrijke taakstelling met betrekking tot realisatie Ecologische Hoofdstructuur (EHS) en de Europese afspraken met betrekking tot NATURA 2000. De antwoorden laten zien hoe lastig het voor de provincies is om de trend van verlies aan biodiversiteit een halt toe te roepen en de Nederlandse natuurgebieden te versterken.

Wat betreft het terugdringen van afvalstromen lijken de inspanningen van provincies beperkt. Hetzelfde geldt voor het maken van afspraken met de grootste watervervuilers. Het waterbeheer is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van provincies, waterschappen en gemeenten. Provincies dragen met name zorg voor coherentie tussen ruimtelijke plannen en voor de kwaliteit van het grondwater, oppervlakte water en waterbodems.

Profit

Bedrijfsvoering, duurzaam ondernemen/MVO en Mobiliteit

In de transitie naar een duurzame economie is het logisch dat de overheid, waaronder de provincies, zelf een voorbeeld stellen op het gebied van duurzame bedrijfsvoering. Het blijkt dat op dit terrein bij de provincies nog aardig wat kansen voor verbetering liggen. Duurzaam inkopen is steeds meer de norm, alle deelnemende provincies gebruiken bijvoorbeeld 100% groene stroom. Niet iedereen pakt dit op met zijn of haar leveranciers. Ook opvallend is dat geen een provincie de CO₂-uitstoot van vliegreizen in diensttijd compenseert en er maar één provincie gebruik maakt van virtueel vergaderen (via telefoon- of videoverbinding). Helaas haalt ook geen één provincie de afgesproken norm van minstens 40% vrouwen in leidinggevende functies.

Wat betreft het stimuleren van duurzaam ondernemen zijn er duidelijk verschillen tussen provincies. Allen zijn bezig met het verduurzamen van land- en tuinbouw en het promoten van streekproducten. Ook aan duurzame bedrijventerreinen wordt overal gewerkt. Structureel samenwerken met het bedrijfsleven om de mondiale voetafdruk van de provinciale economie te verkleinen en de transitie naar een duurzame economie is echter niet gemeen goed.

In Friesland en Limburg wordt hier wel concreet aan gewerkt, bijvoorbeeld door het Cradle-2-Cradle principe te omarmen. Noord-Brabant is de enige provincie die aangeeft structureel aandacht te schenken aan het thema MVO bij het stimuleren van internationale handel.

Het stimuleren van duurzame mobiliteit is een aandachtsterrein van de provincies. Overal wordt het gebruik van fiets en (schoon) openbaar vervoer bevorderd, overigens niet overal met het gewenste resultaat. Ook aan de transitie van het gebruik van fossiele brandstoffen naar alternatieven wordt in alle provincies gewerkt. Opvallend is dat alleen in Noord-Holland het totaal oppervlak aan asfalt niet meer mag toenemen. Voor bonuspunten wees deze provincie eveneens op de uitrol van groengas-vulpunten en het aanbieden van wagenparkscans aan gemeenten en bedrijven.

Proces

Institutionalisering van duurzaamheid

Sturen op duurzame ontwikkeling betekent in de praktijk dat er in alle soorten besluitvorming rekening gehouden wordt met eventuele negatieve effecten van beleidskeuzes. Niet alleen binnen de eigen grenzen, ook elders en later. Of beter zelfs: dat er bewust gezocht wordt naar de meest milieu- en mensvriendelijke opties. Het belang van een integrale verankering van duurzaamheid binnen de organisatie wordt duidelijk ook door provincies erkend, de uitwerking ervan verschilt per provincie.

'Bestuurlijk gezien moet je draagvlak voor duurzaamheid vinden op basis van overtuiging en door een consistent lange termijn beleid. Dat heeft er bij ons onder andere toe geleid dat we in alle GS- en PS-voorstellen een duurzaamheidparagraaf hebben.' Provincie Limburg

Andere concrete voorbeelden van extra inspanningen door provincies (bonus) op dit terrein:

- De provincie Noord-Brabant bracht het feit naar voren dat zij Telos, het Brabants centrum voor duurzame ontwikkeling, heeft opgericht en hiervan nog steeds partner is. *"Telos stelt iedere vier jaar een Duurzaamheidsbalans op en geeft tussentijds adviezen."* Provincie Noord-Brabant.
- Ook in Noord-Holland wordt de verantwoording voor duurzaamheid steeds meer intersectoraal aangepakt. Men is bezig met het opstellen van een duurzaamheidsverkenning en heeft in dit kader recentelijk een 'duurzaamheidsaanjager' aangesteld.
- Overijssel is gestart met een traject om beleidsmedewerkers handvatten te geven om duurzame ontwikkeling beter in projecten en programma's te verankeren. De afgelopen jaren is er een aantal "masterclasses duurzaamheid" georganiseerd voor provinciale en gemeentelijke ambtenaren.

Opvallend is het feit dat de meeste provincies geen maatschappelijk jaarverslag of duurzaamheidsverslag maken. Geen één provincie kon zelfs een positief antwoord geven op de vraag: *De eigen voorbeeldrol en prestaties op het gebied van duurzame bedrijfsvoering is een vast onderdeel van het burgerjaarverslag.*

Tot slot

Provincies zijn knooppunten in het aanjagen van duurzame ontwikkelingen, ze vormen een belangrijk schakel tussen (inter)nationale afspraken en ambitie en lokale belangen. Dit was het uitgangspunt bij de ontwikkeling van een provinciale versie van de Duurzaamheidsmeter.

Wat COS Nederland betreft verdienen de mogelijkheden en huidige resultaten van provincies in het aansturen van duurzame ontwikkelingen meer aandacht! Deze oproep is samen met de resultaten van de eerste editie van de Provinciale Duurzaamheidsmeter naar alle Provinciale Statenfracties gestuurd (zie een kopie van de begeleidende brief in bijlage 2).

De Provinciale Duurzaamheidsmeter is tot stand gekomen met financiële ondersteuning van het interbestuurlijke programma Leren voor Duurzame Ontwikkeling (LvDO, Agentschap NL). Aan de ontwikkeling van de vragenlijsten zijn bijdragen geleverd door diverse experts en ervaringsdeskundigen. COS Nederland is en blijft eindverantwoordelijk voor inhoud en vorm.

Het blijft voor provincies mogelijk om de vragenlijsten online via www.duurzaamheidsmeter.nl in te vullen en zich te spiegelen aan de resultaten van andere provincies. De campagne 2010 is echter met het presenteren van de resultaten op 11-11-2010, de Dag van de Duurzaamheid, afgesloten. Het is onze ambitie om in 2014, voorafgaand aan de volgende Statenverkiezingen, met een tweede editie te komen.

De Duurzaamheidsmeter is een instrument van COS Nederland, de Vereniging van COSsen, regionale centra voor internationale samenwerking. www.cossen.nl

Voor meer informatie over de Duurzaamheidsmeters, zie www.duurzaamheidsmeter.nl.
Voor vragen en reacties kunt u terecht bij de Helpdesk:

p/a COS Noord-Holland
Oudegracht 86
1811 CM ALKMAAR
T (072) 520 25 17
E info@duurzaamheidsmeter.nl

Tot slot aan iedereen die mee heeft gedaan om de eerste editie van de Provinciale Duurzaamheidsmeter tot stand te brengen: HEEL VEEL DANK!

Martha Klein
Coördinator Duurzaamheidsmeter

BIJLAGE 1 Samenvatting resultaten per provincie

FRIESLAND

TOTAALOVERZICHT				
	Max.	Score	Score (%)	BONUS
Proces	20	14	70,0 %	-
People	55	47	85,4 %	-
Planet	75	52	69,3 %	-
Profit	75	52	68,4 %	-

Friesland heeft geen voorstel voor bonuspunten ingediend.

NOORD-BRABANT

TOTAALOVERZICHT				
	Max.	Score	Score (%)	BONUS
Proces	20	11	55,0 %	3
People	55	42	76,3 %	3
Planet	75	59	78,6 %	-
Profit	75	55	72,3 %	3

Motivatie bonuspunten	
Proces	<ul style="list-style-type: none"> De provincie Noord-Brabant is de enige provincie Telos, Brabants centrum voor duurzame ontwikkeling heeft opgericht. De provincie is partner in dit instituut en financiert het. Telos stelt iedere vier jaar een Duurzaamheidsbalans op en geeft tussentijds adviezen.
People	<ul style="list-style-type: none"> De provincie heeft het Netwerk Duurzaam Brabants Beroepsonderwijs mede helpen oprichten en ondersteunt dit financieel
Profit	<ul style="list-style-type: none"> 12d Brabantse cijfers conform landelijk beleid 1% groei zit in daluren 13a Provincie Noord-Brabant heeft hiervoor als enige provincie een ISO certificering 13b Meerdere Pilots en Projecten lopen reeds. Zeer veel belovend: de samenwerking met automotieve sector regio Eindhoven - Helmond 13c Noord-Brabant is transitie gebied (R'dam - Antwerpen, Moerdijk - Duitsland) Asfalt toename is onvermijdelijk/noodzakelijk óók vanuit economisch perspectief (aanleg A4, laatste deel, verbreding A2. Uiteraard zet Provincie Noord-Brabant zich in voor beter benutten!

GRONINGEN

TOTAALOVERZICHT				
	Max.	Score	Score (%)	BONUS
Proces	20	6	30,0 %	-
People	55	43	78,1 %	3
Planet	75	53	70,6 %	3
Profit	75	57	75,0 %	12

Motivatie bonuspunten	
People	<ul style="list-style-type: none"> De Provincie Groningen investeert in onderwijs en kindvoorzieningen. Ze heeft een gebiedsgericht programma "Samen werken aan sociale duurzaamheid"
Planet	<ul style="list-style-type: none"> De provincie Groningen heeft wél ambities om binnen 50 jaar klimaatneutraal te zijn en om in 2050 een 100% duurzame energievoorziening te kennen. Klimaatambities zijn vastgelegd in een Energieakkoord Noord Nederland. Veel energieprojecten zijn gefinancierd uit economische programma's. De provincie Groningen kent samen met het bedrijfsleven een sterke organisatiegraad (bijvoorbeeld PPS via Energy Valley, Energie Convenant Groningen + regionale projecten (Pieken in de delta)
Profit	<p><i>Duurzame bedrijfsvoering</i></p> <ul style="list-style-type: none"> De provincie Groningen verplicht zichzelf al in 2010 100% duurzaam in te willen kopen. Als het kan wil de provincie nog een stapje verder gaan door eigen criteria aan die van Agentschap NL toe te voegen. Er is in 2009 door het College een nota aangenomen over het toepassen van Social Return. De afdeling Beton en Waterbouw heeft tijdens het symposium over duurzaamheid beloofd Social Return toe te passen. Inmiddels is de eerste aanbesteding met SR een feit. Tevens is dezelfde afdeling bezig met een onderzoek om een betonsoort toe te passen waarbij behoorlijk minder CO₂ vrij komt dan bij conventioneel beton. Bij Concern Inkoop is een virtueel kenniscentrum ingericht en een heldere taakverdeling afgesproken voor het beantwoorden van vragen. De provincie Groningen heeft een aantal werkplaatsen gecreëerd voor BBL-ers. <p><i>Duurzaam ondernemen / MVO</i></p> <ul style="list-style-type: none"> De provincie Groningen heeft een visie duurzame visserij opgesteld. - De Stichting Energy Valley voert een innovatie agenda uit voor de noordelijke provincies op het gebied van energie. De provincie Groningen stimuleert bij bedrijventerreinen het parkmanagement. Samen met bedrijven in de Eemsdelta wil de provincie Groningen deze regio verduurzamen (Eemsdelta Green, Pieken in de delta, Koers Noord) Groningen is aangewezen om in 2011 hoofdstad van de smaak te zijn. <p><i>Duurzame mobiliteit</i></p> <ul style="list-style-type: none"> In Noordelijk verband zijn ambities vastgelegd, en is geld opzij gezet, voor de aanleg van vulstations voor aardgas/biodiesel/bio-ethanol. - Er is een Task Force mobiliteitsmanagement die bedrijven assisteert bij mobiliteitsvragen.

Noord-Holland

TOTAALOVERZICHT				
	Max.	Score	Score (%)	BONUS
Proces	20	11	55	3
People	55	32	58	4
Planet	75	53	71	7
Profit	75	50	67	9

Motivatie bonuspunten	
Proces	<ul style="list-style-type: none"> • Extra inzet op Duurzaamheid door een 'aanjager duurzaamheid'. • We zijn bezig een Verkenning duurzaamheid op te stellen, organiseren lunchlezingen, de dag van de Duurzaamheid en zetten extra in op verduurzaming van 3 kansrijke thema's.
People	<ul style="list-style-type: none"> • Extra inzet op duurzaam HRM beleid. • Provincie doet veel extra op gebied van sociaal beleid. Met name op gebied van cultuur en cultuurhistorie (vraag 7), te weten: (digitaal) museum - culturele planologie, (cultuurhistorisch) erfgoed recreatief aantrekkelijk maken. <p><u>Opmerking provincie NH :</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • De provincie zet bewust niet in op globaliseringthema's. Dit zijn immers geen provinciale kerntaken. • De vragen over WMO (vraag 5) zijn niet kloppend: Jeugdzorg is geen WMO-taak. Ook worden cliëntenraden op het gebied van jeugdzorg verward met gemeentelijke WMO-raden.
Planet	<ul style="list-style-type: none"> • Extra inzet op duurzame recreatie en toerisme en duurzame gebiedsontwikkeling(kennisnetwerken, inspiratiebijeenkomsten, voorbeeldprojecten). • Uitvoeringsprogramma's Duurzaam Bouwen en Biomassa en Wind • CO₂ Servicepunt • Klimaatbestendigheid wordt in 'eigen' gebiedsontwikkelingen verankerd. • Provincie is heel actief op het duurzaam gebruik van de bodem. Dit is in de Structuurvisie en Bodemvisie verankerd. <p><u>Opmerking provincie NH</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Vragen over afval (vraag 8) zijn niet actueel. Dit zijn geen provinciale taken, Ladder van Lansink is ook niet actueel meer.
Profit	<ul style="list-style-type: none"> • Extra inzet op duurzame mobiliteit (uitrol groengasvulpunten, aanbieden wagenparkscans aan gemeenten/bedrijven, koersbepaling duurzame brandstoffen/technieken in NH en IPO-verband, samenwerking met Hogeschool van Amsterdam binnen minor Naar een duurzaam bereikbare Metropool) • Provincie ondersteunt de Amsterdamse Innovatiemotor en speelt een grote rol bij het stimuleren van de kenniseconomie (m.n. veel subsidies) • De renovatie van het provinciekantoor gaat tot de top 10 van duurzame renovaties behoren. • Provincie heeft een heel actief beleid gericht op verduurzaming glastuinbouw, biologische landbouw, aquacultuur. Veel inzet op innovatie in deze sector.

LIMBURG

TOTAALOVERZICHT				
	Max.	Score	Score (%)	BONUS
Proces	20	17	85,0%	-
People	55	46	83,6 %	-
Planet	75	66	88,0 %	-
Profit	75	61	80,2 %	-

Limburg heeft geen voorstel voor bonuspunten ingediend.

OVERIJSSSEL

TOTAALOVERZICHT				
	Max.	Score	Score (%)	BONUS
Proces	20	8	40,0 %	2
People	55	32	58,1 %	-
Planet	75	56	74,6 %	-
Profit	75	43	56,5 %	-

Motivatie bonuspunten	
Proces	<ul style="list-style-type: none">De provincie is gestart met een traject om beleidsmedewerkers handvatten te geven om duurzame ontwikkeling beter in projecten en programma's te verankeren (1 punt).De afgelopen jaren zijn er een aantal keren een "masterclass duurzaamheid" georganiseerd voor provinciale en gemeentelijke ambtenaren in Overijssel (1 punt).

ZEELAND

TOTAALOVERZICHT				
	Max.	Score	Score (%)	BONUS
Proces	20	15	75,0%	-
People	55	46	83,6 %	-
Planet	75	56	74,6 %	-
Profit	75	47	61,8 %	-

Zeeland heeft geen voorstel voor bonuspunten ingediend.

Betr. Stand van Zaken 11-11-2010
Provinciale Duurzaamheidsmeter

Alkmaar, 10 november 2010

Geachte heer/mevrouw,

Provincies zijn knooppunten in het aanjagen van duurzame ontwikkelingen. Ze spelen een belangrijke rol in de vertaalslag van (inter)nationale ambities naar concrete acties op regionaal en lokaal niveau. Dit is het uitgangspunt van de Provinciale Duurzaamheidsmeter die COS Nederland dit jaar voor het eerste heeft gelanceerd.

Vandaag op 11 november, de Dag van de Duurzaamheid, ontvangt u de voorlopige resultaten van de Provinciale Duurzaamheidsmeter 2010. "Voorlopige", omdat het voor provincies nog steeds mogelijk is om de vragenlijsten op www.duurzaamheidsmeter.nl in te vullen en zich te spiegelen aan de anderen.

Provincie Limburg gaat aan kop en ontvangt daarom vandaag de transparante 'Duurzaamheidsmeter'. Naast Limburg zijn ook Friesland, Groningen, Noord-Holland, Noord-Brabant, Overijssel en Zeeland ingegaan op de uitnodiging om deel te nemen aan de eerste Provinciale Duurzaamheidsmeting. Ook zij verdienen alle lof voor de geboden transparantie!

De Provinciale Duurzaamheidsmeter is vooral bedoeld als inspiratiebron, voor bestuurders, ambtenaren, politici en eveneens voor de kiezer die op 2 maart 2011 weer naar de stembus mag. We hopen dat u de komende jaren het belang van duurzame ontwikkelingen hoog op de agenda van uw provincie houdt. Veel succes met de verkiezingscampagne!

Met vriendelijke groet,

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Dorothé Appels'.

Dorothé Appels, directeur COS Nederland